

Business Centre Club

Warszawa, 9 marca 2020 r.

KORONAWIRUS – BCC PROPONUJE RZĄDOWI

PROPOZYCJE DO PROJEKTU USTAWY O SZCZEGÓLNYCH ROZWIĄZANIACH ZWIĄZANYCH Z ZAPOBIEGANIEM, PRZECIWDZIAŁANIEM I ZWALCZANIEM COVID-19, INNYCH CHORÓB ZAKAŹNYCH ORAZ WYWOŁANYCH NIMI SYTUACJI KRYZYSOWYCH Z 2 MARCA BR.

1. Artykuł 11 ustawy:

BCC postuluje wykreślić zapis ust. 4 Ustawy w całości i zastąpić go następującym zapisem:

„4. W przypadku nałożenia obowiązku, o którym mowa w niniejszym artykule, osobom prawnym, jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej oraz przedsiębiorcom zapewnia się środki na pokrycie wydatków i szkód związanych z wykonywaniem tego zadania.”

2. Artykuł 14 ustawy:

BCC postuluje dodać ustęp 3 o następującym brzmieniu:

„3. Przedsiębiorcy nie ponoszą odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną w związku z działaniami władz publicznych mających na celu przeciwdziałanie COVID-19, w tym w szczególności za szkodę powstałą w wyniku wykonania przez przedsiębiorcę decyzji lub poleceń władzy publicznej. Odpowiedzialność za te szkody ponosi wyłącznie Skarb Państwa lub inny właściwy organ.”

BCC postuluje dodać ustęp 4 o następującym brzmieniu:

„4. W przypadku nałożenia przez władzę publiczną obowiązku realizacji przez przedsiębiorcę zadań związanych z COVID-19, zawieszeniu ulegają terminy na wykonanie orzeczeń oraz terminy na wniesienie środków odwoławczych od orzeczeń organów państwa w innych sprawach z udziałem przedsiębiorcy, w sytuacji gdy przedsiębiorca nie ma możliwości wniesienia środka zaskarżenia lub wykonania orzeczenia w związku z nałożeniem na niego przez organy państwa obowiązków związanych z COVID-19.”

3. Artykuł 17 ustawy:

BCC postuluje zmianę ustępu 6 pkt 4) na następujący zapis:

„Odwołanie wnosi się w terminie 5 dni roboczych od dnia doręczenia lub potwierdzenia na piśmie decyzji wydanej ustnie”

BCC postuluje dodać ustęp 10 o następującym brzmieniu:

„10. W przypadku nałożenia obowiązku, o którym mowa w ust. 5 powyżej, osobom prawnym, jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej oraz przedsiębiorcom zapewnia się środki na pokrycie wydatków i szkód związanych z wykonywaniem tego zadania.”

4. Artykuł 25 p. 4) ustawy:

BCC postuluje dodanie art. 46bb o następującym brzmieniu:

„Art. 46bb W przypadkach, o których mowa w art 46 a lub art 46 b powyżej, osobom prawnym, jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej oraz przedsiębiorcom zapewnia się środki na pokrycie wydatków i szkód związanych z realizacją nałożonych obowiązków.”

W ZAKRESIE PRAWA FARMACEUTYCZNEGO

1. W art. 20 ust. 2 Ustawy dodający do ustawy Prawo farmaceutyczne art. 85a – bezwzględnie konieczne jest: uzupełnienie przepisu o:

- a) wskazanie **kiedy minister zdrowia może skorzystać z przyznanego mu uprawnienia** do obwieszczenia wykazu produktów, których sprzedaż jest ograniczona,- to jest wyłącznie w przypadku stanów zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii;
- b) wskazanie **kiedy obwieszczenie przestaje obowiązywać** – to jest z chwilą odwołania stanów zagrożenia epidemiologicznego lub epidemii;
- c) określenie **jakie produkty mogą zostać objęte wykazem**, - to jest takie, które mogą być przydatne w zwalczaniu choroby zakaźnej będącej przyczyną stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii i są zagrożone brakiem dostępności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
- d) usunięcie **niekonsekwencji** w treści przepisu – to jest zamieszczenia zapisu o prawie sprzedaży wyłącznie na rzecz podmiotów prowadzących działalność na terytorium RP tylko w ust. 1.

Hurtownie farmaceutyczne są obowiązane do zbywania produktów leczniczych, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych, określonych w wykazie, o którym mowa w ust. 3, wyłącznie do innych hurtowni farmaceutycznych, aptek, punktów aptecznych oraz zakładów leczniczych podmiotów leczniczych, działających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Producenci lub importerzy wyrobów medycznych lub środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego są obowiązani do zbywania wyrobów lub środków określonych w wykazie, o którym mowa w ust. 3, wyłącznie do hurtowni farmaceutycznych działających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W przypadku stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii Minister właściwy do spraw zdrowia ogłasza, w drodze obwieszczenia, wykaz produktów leczniczych, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych, które mogą być przydatne w zwalczaniu choroby zakaźnej będącej przyczyną stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii i są zagrożone brakiem dostępności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które do czasu odwołania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii mogą być zbywane przez hurtownię farmaceutyczną wyłącznie do aptek, punktów aptecznych oraz zakładów leczniczych podmiotów leczniczych działających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przez producentów lub importerów wyrobów medycznych lub środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego wyłącznie do hurtowni farmaceutycznych działających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Uzasadnienie

Jakkolwiek rozumiemy potrzebę zabezpieczenia interesu publicznego w sytuacji zagrożenia epidemicznego, poprzez wprowadzenie obowiązku sprzedaży produktów leczniczych, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych wyłącznie na terenie kraju, to jednak stwierdzamy, że w obecnie zaproponowanym brzmieniu przepis przyznaje Ministrowi Zdrowia prawo dowolnego ograniczania możliwości sprzedaży wskazanych przez niego produktów.

Podczas gdy inne przepisy ustawy uzależniają przyznanie określonych uprawnień organom zaistnieniem szczególnych okoliczności – przykładem może być przyznanie szczególnych uprawnień Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu, z których może on korzystać w razie stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii, albo w razie niebezpieczeństwa szerzenia się zakażenia lub choroby zakaźnej, które może stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego (art. 16 Ustawy) – w przypadku planowanego art. 85a ustawy Prawo farmaceutyczne przepis milczy o tym, w jakiej sytuacji i wobec jakich produktów Minister Zdrowia może wydać obwieszczenie. Art. 85a ustawy Prawo farmaceutyczne nie określa żadnych przesłanek sporządzenia takiego wykazu, ani kryteriów wyboru produktów objętych wykazem. Przepis nie nawiązuje w żaden sposób do stanów wyjątkowych, które mogłyby uzasadniać wprowadzenie tak poważnego ograniczenia swobody działalności gospodarczej. Nie przewiduje także żadnych wytycznych co do ustalania listy produktów, które zakaz może objąć. Oznacza to, że przepis daje Ministrowi Zdrowia prawo, by w dowolnym czasie i niezależnie od okoliczności, nakazał sprzedaż wyłącznie w kraju wszelkich, całkowicie dowolnych produktów.

W tej sytuacji niezbędne jest nadanie przepisowi brzmienia analogicznego jak to, które posiadają inne przepisy proponowane ustawą – tak, by nawiązywał do stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii.

Dodatkowo wymaga także sprecyzowania moment, do którego obwieszczenie Ministra Zdrowia obowiązuje. Wobec faktu, że jak się wydaje ma ono mieć na celu zabezpieczenie dostępności produktów niezbędnych do zwalczania choroby zakaźnej będącej przyczyną epidemii, winno ono tracić moc z chwilą odwołania stanu epidemii.

Konieczne jest również sprecyzowanie, jakie produkty mogą znaleźć się w wykazie. Wydaje się, że skoro chodzi o zabezpieczenie potrzeb społecznych na produkty lecznicze, wyroby medyczne i żywność specjalnego przeznaczenia żywieniowego w czasie stanu zagrożenia epidemicznego, to istotne jest, by w wykazie znalazły się takie produkty, które są pomocne w zwalczaniu choroby zakaźnej będącej przyczyną epidemii.

2. **W art. 20 ust. 1 Ustawy dodający do ustawy Prawo farmaceutyczne art. 37azg** – konieczne jest **wyłączenie spod obowiązków nakładanych tym przepisem mikro i małych przedsiębiorców**, a także udzielenie znacznie **dłuższego terminu na rozpoczęcie przekazywania informacji** w ramach Zintegrowanego Systemu Monitorowania Obrotu Produktami Leczniczymi;

Wobec tego BCC proponuje następujące brzmienie ust. 1 i 3 przepisu:

1. *W przypadku:*

1) *zagrożenia braku dostępności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej produktu leczniczego, środka spożywczego specjalnego przeznaczenia żywieniowego lub wyrobu medycznego, niezależnie od umieszczenia produktu leczniczego, środka spożywczego specjalnego przeznaczenia żywieniowego lub wyrobu medycznego w obwieszczeniu, o którym mowa w art. 37av ust. 14,*

2) *stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii albo w razie niebezpieczeństwa szerzenia się zakażenia lub choroby zakaźnej, które może stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego, w szczególności wystąpienia choroby*

szczególnie niebezpiecznej lub wysoce zakaźnej, o których mowa w przepisach o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi

– minister właściwy do spraw zdrowia może, w drodze rozporządzenia, nałożyć na podmioty, które mają obowiązek przekazywania informacji do systemu, o którym mowa w art. 72a, oraz na producentów i importerów wyrobów medycznych, obowiązki, o których mowa w art. 72a, art. 78 ust. 1 pkt 6a i art. 95 ust. 1b, w odniesieniu do wszystkich znajdujących się w obrocie produktów leczniczych, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych. Obowiązek ten nie obejmuje mikro i małych przedsiębiorców, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz.U.2018.650).

3. W przypadku nałożenia obowiązku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, podmioty, które dotychczas nie były podłączone do systemu, o którym mowa w art. 72a, są obowiązane do podłączenia i rozpoczęcia przekazywania informacji w ciągu 14 dni od momentu nałożenia tego obowiązku. Wraz z wystaniem pierwszej informacji podmiot raportuje jednocześnie indywidualny bilans otwarcia, zwany dalej „IBO”.

Uzasadnienie

Oceniamy też, że nałożenie na wszystkich przedsiębiorców – w tym na producentów i importerów wyrobów medycznych, również nieobjętych refundacją, obowiązku raportowania do Zintegrowanego Systemu Monitorowania Obrotu Produktami Leczniczymi, jest obowiązkiem nadmiernym, rodzącym wysokie, nieuzasadnione koszty. Oprogramowanie niezbędne do wdrożenia dla zapewnienia możliwości raportowania do ZSMOPL to wydatek rządu 25.000 zł. W sytuacji podmiotów małych, które prowadzą działalność w zakresie produkcji czy importu wyrobów medycznych na niewielką skalę, wydatek taki może okazać się niemożliwy do pokrycia. Postulujemy wobec tego wyłączenie z dyspozycji art. 37azg ust. 1 producentów i importerów wyrobów medycznych będących mikro i małymi przedsiębiorcami.

Podnosimy także, że niemożliwe jest dotrzymanie określonego w ust. 3 terminu 24 godzin od chwili nałożenia obowiązku na podłączenie i rozpoczęcie przekazywania informacji do ZSMOPL. Termin jest całkowicie nierealny, konieczny jest bowiem zakup i wdrożenie oprogramowania, by raportowanie było możliwe. Niezbędne jest więc wydłużenie terminu na rozpoczęcie przekazywania informacji do 14 dni.

PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Wątpliwości i obawę budzi art. 6 „o nie stosowaniu przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1843), jeżeli zachodzi wysokie prawdopodobieństwo szybkiego i niekontrolowanego rozprzestrzeniania się choroby lub jeżeli wymaga tego ochrona zdrowia publicznego”. Sformułowanie jest tak ogólne, że może to doprowadzić do nadużyć w obszarze Pzp.

BCC proponuje, aby szczegółowo określić w przypadku jakich towarów i usług można nie stosować PZP oraz w jakich dokładnie przypadkach.

BRANŻE SZCZEGÓLNIE DOTKNIĘTE SKUTKAMI WYSTĄPIENIA COVID-19

Z informacji od przedsiębiorców, które docierają do BCC, wiele branż już teraz wymaga wsparcia. Proponujemy utworzenie listy branż szczególnie dotkniętych skutkami wystąpienia COVID-19 i zapewnienie im długofalowego wsparcia, m.in.:

Branża turystyczna

Art. 12.1 traktuje o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych oraz zwrotach wpłat na Turystyczny Fundusz Gwarancyjny. Nie jest to adekwatna pomoc. BCC proponuje, aby być również przewidziane rekompensaty dla przedsiębiorstw działających w branży turystycznej.

Branża eventowa

Rozprzestrzenianie się koronawirusa spowodowało spustoszenie w konferencjach i targach branżowych. Duża niepewność i poczucie zagrożenia ze strony klientów skutkują szeroką skalą odwoływania wydarzeń. Część firm, już w nadchodzących miesiącach nie ma zagwarantowanych żadnych dochodów, ponieważ klienci nie podpisują umów lub rezygnują z zaplanowanych wydarzeń. Realne jest zagrożenie płynności finansowej firm i ich przetrwanie.

Branża techniki scenicznej

Komunikat z 8.03.2020 r.: *„W wyniku ustaleń po posiedzeniu Rządowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego pod przewodnictwem Pana Premiera Mateusza Morawieckiego w dniu 8 marca 2020 roku, po dokonaniu analizy sytuacji epidemiologicznej związanej z rozprzestrzenianiem się koronawirusa SARS-CoV-2, Główny Inspektor Sanitarny rekomenduje odwołanie wszystkich imprez masowych powyżej 1000 osób, organizowanych w pomieszczeniach zamkniętych.”*

W przypadku tej branży również powinno zaproponowane być wsparcie finansowe. Obecnie, firmy z branży utraciły nawet 100% zleceń. Koszty związane z prowadzoną działalnością (wynikającą z zatrudnienia pracowników, kosztów ZUS, kosztów utrzymania biur i zaplecza magazynowego) są kosztami stałymi i muszą być ponoszone w sposób ciągły.

Branża logistyczna

W przypadku branży logistycznej, sytuacja jest odmienna niż pozostałych, ponieważ nie było komunikatów dotyczących ograniczenia przepływu towarów. Jednak decyzja o wycofaniu się z realizacji niektórych kontraktów pojawiła się na poziomie wewnątrzbranżowym.

REKOMENDACJE SZCZEGÓLNEJ REGULACJI DLA STANÓW NADZWYCZAJNYCH

1. Zakres i przedmiot regulacji

Uwalnianie od odpowiedzialności cywilnoprawnej oraz rekompensata strat przedsiębiorcom w sytuacjach działania siły wyższej w istotnej skali i nadzwyczajnych okolicznościach (wówczas gdy dane zdarzenia i ich skutki nie są zidentyfikowane jako podlegające ubezpieczeniom od odpowiedzialności cywilnej)

2. Przesłanki ingerencji (wartości, dobra uzasadniające)

Na podstawie norm generalnych i zasad konstytucyjnych można wyprowadzić przesłanki ingerencji. Do takich w tym przypadku należą art. 5 Kodeksu cywilnego w zw z art. 2 i 20 Konstytucji RP (idea sprawiedliwości społecznej)

w związku z zasadą społecznej gospodarki rynkowej). Także wspierając art. 32 ust. 2 Konstytucji RP (zasadą niedyskryminacji). Według wyprowadzania tu zasady słuszności, czynienia z prawa użytku, który byłby zgodny z jego społeczno-gospodarczym przeznaczeniem normy szczególnie byłyby tu adekwatne do zagrożonych dóbr.

3. Przedmiot ingerencji ustawowej.

Interwencja ustawowa jest usprawiedliwiona w powyższym zakresie w drodze zmian odpowiednich ustaw oraz kodeksu cywilnego zarówno w *lex generalis* jak i *lex specialis*.

Ingerencje powinny ograniczać się do minimum zmian i odpowiednio poszerzać zakresy hipotez i modyfikować dyspozycje norm od strony przedmiotowej jak i podmiotowej.

Uzupełnienie może odpowiednio zmieniać lub wprowadzać nowe normy obejmujące uwalnianie przedsiębiorcy od odpowiedzialności (ekskulpacja) z tytułu szkody z kontraktu lub deliktu oraz przesłanki naprawienia szkody/rekompensaty m. In. w granicach pomocy *de minimis* lub z mocy ustawy domniemania odpowiedzialności Skarbu Państwa.

Ingerencja powinna uwzględniać i obejmować niektóre z przepisów Kodeksu cywilnego: art. 58 par.1, 357', 388 par. 1, 429-430, 435 w zw. z art. 405, 475, 481, 491 par. 1, 494. Istotą jest tu sprecyzowanie w hipotezie wykazania zajścia zdarzenia i dla konkretnego przypadku jego wpływu na czynności (działania i zaniechania, zwłokę lub niemożliwość świadczenia), które wyłącza odpowiedzialność lub uprawnia do naprawienia szkody.

4. Przesłanka, zdarzenie

Działanie siły wyższej w skali i zakresie, w których dotychczas nie były notowane, a prawdopodobieństwo wystąpienia niskie. W zbiegu z niemożliwością przewidzenia, przy dołożeniu wszelkich starań z należytą starannością wymaganą w danym przypadku. (Będzie to tak jak stan klęski żywiołowej również epidemia określona w ustawie lub pandemia.)

Kontakt do ekspertów:

Radosław Płonka

ekspert BCC ds. prawa gospodarczego
tel. 501 177 515
e-mail: radoslaw.plonka@bcc.org.pl

Zbigniew W. Żurek

wiceprezes BCC, ekspert BCC ds. rynku pracy i dialogu społecznego
minister pracy Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC, członek Rady Dialogu Społecznego
tel. 690 485 442
e-mail: zbigniew.zurek@bcc.org.pl

Tomasz Dzitko

przewodniczący Komisji BCC ds. Rynku Farmaceutycznego
tel. 42 613 28 00
e-mail: tomasz.dzitko@bcc.org.pl

Kontakt dla mediów:

Emil Muciński

rzecznik, Instytut Interwencji Gospodarczych BCC
tel. 602 571 395, 22 58 26 113
e-mail: emil.mucinski@bcc.org.pl; instytut@bcc.org.pl

* Business Centre Club powstał pod koniec XX w., w 1991 roku. Jest prestiżowym Klubem przedsiębiorców i największą w kraju ustawową organizacją indywidualnych pracodawców. Grupa BCC składa się z Klubu BCC, Związku Pracodawców BCC i Studenckiego Forum BCC. Członkowie BCC zatrudniają ponad 400 tys. pracowników, obroty firm sięgają 20 miliardów złotych a siedziby rozlokowane są w blisko 250 miastach. Na terenie całej Polski działają 22 łóże regionalne. Do BCC należą przedstawiciele wszystkich branż, międzynarodowe korporacje, instytucje finansowe i ubezpieczeniowe, firmy telekomunikacyjne, najwięksi polscy producenci, uczelnie wyższe, koncerny wydawnicze i znane kancelarie prawne. Członkami Klubu są także prawnicy, dziennikarze, naukowcy, wydawcy, lekarze, wojskowi i studenci. BCC koncentruje się na działaniach na rzecz rozwoju gospodarki i pomocy przedsiębiorcom, jest ustawowym członkiem Rady Dialogu Społecznego. Koordynatorem wszystkich działań BCC jest Marek Goliśzewski.
Kontakty prasowe: https://www.bcc.org.pl/strefa_eksperta/kontakty-do-ekspertow, Więcej: <https://www.bcc.org.pl/> oraz: <https://www.facebook.com/businesscentreclub>